TERMINOLOGIA POLITICII AGRICOLE COMUNE
The Terminology of Common Agricultural Policy

Dragoş Vlad TOPALĂ, Assistant Professor Ph.D.,
University of Craiova

Abstract: The paper deals with the technical language of the European Union within the Common Agricultural Policy segment. The linguistic landmarks focus on the French and English influences on the acquis communautaire terminology by means of lexico-semantic loan translation, on the analysis of syntactic units (simple elements, syntagmata, acronyms), the occurrence of proper names in syntagmata, the use of EU terminology in current Romanian, as well as normative aspects.

Keywords: *terminology, syntagmata, acronyms, Common Agricultural Policy*

Politica agricolă comună (PAC), cf. fr. *politique agricole commune*, engl. *common agricultural policy*, este o sintagmă care desemnează una dintre primele politici comunitare, creată în scopul asigurării necesarului de alimente în cadrul Comunităţii Economice Europene (înfiinţată prin Tratatul de la Roma din anul 1957), ca reacţie la problemele alimentare de după al Doilea Război Mondial. PAC are ca obiectiv „asigurarea unor preţuri rezonabile pentru consumatorii europeni şi remuneraţii echitabile pentru agricultori”[1]; respectă principiile adoptate la Conferinţa de la Stresa din 1958: preţuri unice, solidaritate financiară şi preferinţa comunitară (produsele din UE sunt preferate produselor importate)[2]. Politica agricolă se decide la nivelul UE de către guvernele statelor membre şi este pusă în aplicare de acestea. Concret, aceasta reprezintă un set de reguli şi mecanisme care reglementează producerea, procesarea şi comercializarea produselor agricole în UE. Ulterior, s-au adăugat şi alte obiective: îmbunătăţirea competitivităţii produselor agricole comunitare prin reducerea preţurilor, garantarea siguranţei alimentare şi a calităţii alimentelor pentru consumatori, prin îmbunătăţirea marketingului produselor agricole, introducerea unor politici de dezvoltare rurală[3].

1. Compartimentul PAC operează cu o terminologie socioeconomică specifică, diferită ca grad de accesibilitate: o componentă generală, care vizează mecanismele economico-financiare şi agricole fundamentale: *creşterea productivităţii în agricultură, stabilizarea pieţelor, garantarea securităţii în aprovizionare, preţuri rezonabile, subvenţii la export, exploatarea zonelor defavorizate, reparcelarea terenurilor, renovarea satelor, protejarea patrimoniului, refacerea, conservarea şi consolidarea ecosistemelor, promovarea utilizării eficiente a resurselor, dezvoltarea teritorială echilibrată* etc.; alt sector, care cuprinde termeni cu un coeficient ridicat de specializare, şi care constituie un segment nou în cadrul terminologiei specifice PAC, fiind rezultatul progresului ştiinţific şi managerial pe care îl înregistrează agricultura în cadrul Comunităţii Europene. Astfel, reforma din anul 2003 a

[1] DETUE, p. 520.
[2] http://www.mae.ro/mode/1625
[3] Cf. Ghica (coord.), 2007, p. 112.

BDD-A23396 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:35 UTC)

marcat o dezvoltare importantă a PAC prin introducerea unor concepte noi; de exemplu: condiţionarea plăţilor de îndeplinirea standardelor cu privire la mediu, siguranţa alimentară, sănătatea animalelor şi a plantelor (*ecocondiţionalitate*), o politică de dezvoltare rurală consolidată, prin reducerea plăţilor directe către marile exploataţii agricole, pentru a finanţa noua politică (*modulaţie*) ş.a.

2. Analiza termenilor mai recenţi, unităţi lexicale simple şi sintagme, priveşte categoria onomasiologică, provenienţa, definiţia şi sensul fiecăruia dintre ei. Exemplele în context sunt selectate fie din presa scrisă, fie de pe site-urile instituţiilor.

2.1. Termeni alcătuiţi dintr-o singură unitate lexicală (simpli, formaţii derivate şi compuse tematice) sunt nume de materii: *biocarburant, biodiesel, bioenergie, bioetanol, biogaz*; abstracte (concepte): *biodiversitate, biomasă, degresivitate, ecologizare, ecocondiţionalitate, modulaţie, multifuncţionalitate* etc. Dintre aceştia, unii sunt prezenţi în DCR_3 şi în alte dicţionare generale ale limbii române: *biocarburant*, cf. fr. *biocarburant*, engl. *biofuel*, definit drept „carburant alternativ, de origine vegetală”[4]; *biodiesel*, cf. fr., engl. *biodiesel*, definit ca „biocombustibil”[5], mai exact „biocarburant sub formă lichidă obţinut din plante”[6]; *bioenergie*, cf. fr. *bioénergie*, engl. *bioenergy*, „energie de natură organică”[7]; *bioetanol*, cf. fr. *bioéthanol*, engl. *bioethanol*, „combustibil ecologic, formula chimică fiind aceeaşi cu cea a alcoolului etilic găsit în băuturile spirtoase; este folosit ca o alternativă la benzină, în amestecuri de proporţii diferite cu aceasta sau în stare pură”[8]; *biogaz*, cf. fr. *biogaz* , engl. *biogas*, „gaz degajat prin fermentarea deşeurilor de substanţe organice şi folosit drept combustibil”[9]; *biodiversitate*, cf. fr. *biodiversité*, engl. *biodiversity*, „diversitate din punctul de vedere al elementelor biologice”[10], concret, în cazul PAC, „diversitatea organismelor vii de orice origine, inclusiv ecosistemele terestre, marine şi alte ecosisteme acvatice şi complexe ecologice din care acestea fac parte”[11]; *biomasă*, cf. fr. *biomasse*, engl. *biomass*, „cantitatea de materie vie pe unitatea de suprafaţă”[12], concret „ansamblul materiei vii care este în curs de descompunere”, iar cu un sens mai restrâns, în contextul PAC, „materia vegetală care poate fi folosită ca sursă de energie”[13]; *degresivitate*, cf. fr. *dégressivité*, engl. *degressivity*, „caracter degresiv”[14]; odată cu reforma PAC din 2011, termenul semnifică „reducerea ajutorului pe care fiecare proprietate agricolă individuală poate s-o primească”[15]; *ecologizare*, cf. fr. *écologisation*, engl. *greening*, „acţiunea de a ecologiza şi rezultatul ei”[16], mai restrâns, în contextul PAC, „ameliorarea viabilităţii agriculturii în Uniunea Europeană”[17]; *modulaţie*, cf. fr. *modulation*, engl. *modulation*, termen polisemantic : (muz.) „trecere de la o tonalitate la

[4] DCR_3, p. 91.
[5] DCR_3, p. 92.
[6] Cf. *Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm
[7] DCR_3, p. 92, vezi şi DEX, p. 99; NDN, p. 201.
[8] DCR_3, p. 93.
[9] DCR_3, p. 93, vezi şi DEX, p. 99; NDN, p. 201.
[10] DCR_3, p. 92.
[11] Cf. *Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm
[12] DCR_3, p. 94; NDN, p. 202.
[13] Cf. *Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm
[14] NDN, p. 422.
[15] Cf. *Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm
[16] DCR_3 , p. 209.
[17] Cf. *Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm

BDD-A23396 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:35 UTC)

alta după regulile armoniei; variaţie a înălţimii şi intensităţii în emiterea unui sunet sau a unui complex de sunete"; (fiz.) „variaţie a unui parametru al semnalului purtător de informaţii"[18], a primit şi alt sens, în contextul PAC: „sistem de reducere progresivă a cheltuielilor directe, permiţând un transfer de fonduri de la primul pilon (*Fondul European Agricol de Garanţie*) la al doilea pilon (*Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală*)"[19]; *multifuncţionalitate*, cf. fr. *multifonctionnalité*, engl. *multifunctionality*, „calitatea de a fi multifuncţional"[20], în contextul PAC „rolul complementar al agriculturii în societate, în afară de cel de producere de alimente, de furnizare de bunuri publice, securitate alimentară, dezvoltare durabilă, protecţia mediului, menţinerea unui echilibru global în sânul societăţii"[21].

Sunt termeni care se utilizează în instituţii, în documentele europene şi în presă. De exemplu: „Distribuitorii vor fi obligaţi să afişeze la pompă conţinutul de *biocarburanţi* din benzină şi motorină, conform unei hotărâri de guvern adoptate miercuri". (http://www.recolta.eu, 13.09.2012, *Benzinarii vor fi obligaţi să afişeze la pompă conţinutul de biocarburant*); „*Biodieselul* este un *biocombustibil* sintetic lichid care se obţine din lipide naturale, ca uleiuri vegetale sau grăsimi animale, noi sau folosite, prin procese industriale de esterificare şi transesterificare". (http://ro.wikipedia.org/wiki/Biodiesel, 11.08.2013, *Biodiesel*); „*Bioenegia* este energia ce poate fi produsă prin valorificarea a aproape tot ceea ce ne înconjoară, fiind totodată cea mai veche formă de energie folosită încă de când omenirea a descoperit focul". (http://cnmbct.ro, 11.08.20113, *Bioenergie*); „Porumbul este materia primă principală pentru fabricarea *bioetanolului*". (http://www.interagro.ro, 09.08.2013, *SC BIO FUEL ENERGY SRL*); „Compania Genesis Biopartner a inaugurat astăzi prima centrală de producere a energiei regenerabile în cogenerare, din *biogaz*, investiţie de 5milioane de euro". (http://adevarul.ro, 09.07.2013, *Cum scăpăm de Gazprom: Prima staţie de biogaz în cogenerare din România a fost inaugurată la Filipeştii de Pădure*); „*Biodiversitatea* se referă la varietatea de gene, specii şi ecosisteme care constituie viaţa pe pământ". (http://www.eea.europa.eu, 12.08.2013, *Biodiversitate*); „Cel mai mare potenţial de *biomasă* îl reprezintă resturile vegetale din agricultură cu 65% din total, fiind urmate de reziduurile din exploatările forestiere cu 16%". (http://www.finex-energy.ro, 8.08.2013, *Potenţialul de biomasă în România*); „O campanie de *ecologizare* a Portului Turistic Mangalia a început sâmbătă şi se va desfăşura pe toată perioada verii, iar în prima zi mai mulţi scafandri au reuşit să scoată din mare o serie de deşeuri, precum parâme, sticle, o tigaie şi un acumulator provenit de la o ambarcaţiune". (http://www.mediafax.ro, 06.07.2013, *Campanie de ecologizare în Portul Turistic Mangalia, scafandrii au scos din mare parâme şi sticle*); „Această nouă conceptie de *multifuncţionalitate* a pajiştilor permanente înglobează atât funcţia agronomică (de producţie) a acestora, cât şi altele, tot atât de importante, cum sunt: folosirea şi conservarea biodiversitatii florei şi a faunei specifice, protecţia solului, cresterea calităţii mediului (calitatea peisajului), dezvoltarea agroturismului ecologic". (http://www.referate10.ro, 09.08.2013, *Pajiştile permanente din România şi integrarea în Uniunea Europeană*)

[18] DEX, p. 465; NDN, p. 936.
[19] Cf. *Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm
[20] DEX, p. 690; NDN, p. 954.
[21] Cf. *Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm

BDD-A23396 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:35 UTC)

2.2. Sintagmele desemnează cultura pământului şi caracteristicile acesteia: *agricultură biologică*, cf. fr. *agriculture biologique* , engl. *organic farming*, „sistem global de gestiune agricolă şi de producţie alimentară, caracterizat prin biodiversitate, prezervarea resurselor naturale, produse obţinute cu ajutorul procedeelor naturale”; *axa politicii de dezvoltare rurală*, cf. fr. *axe de la politique de développement rural*, engl. *axes of rural development policy*, „politică ce urmăreşte ameliorarea competitivităţii sectoarelor agricole şi forestiere, a mediului şi a peisajului rural” ; *culturi arabile*, cf. fr. *cultures arables*, engl. *arable crops*, „cereale, oleaginoase, proteaginoase, inul şi cânepa”; *culturi energetice*, cf. fr. *cultures énergétiques*, engl. *energy crops*, „culturi destinate producerii de energie, mai degrabă producerii de alimente sau de fibre”; *suprafaţă de interes ecologic*, cf. fr. *surface d'intérêt écologique*, engl. *ecological focus area*, iar în contextul reformei din 2011, „păstrarea din fiecare exploatare agricolă a unui procent de 7% din suprafaţa fermei în interes ecologic (pentru mediu, ameliorarea biodiversităţii etc.)”; *dezvoltare durabilă*, cf. fr. *développement durable*, engl. *sustainable development*, „formă de creştere economică răspunzând nevoilor societăţii de bunăstare pe termen scurt, mediu şi lung”; *măsuri de dezvoltare rurală*, cf. fr. *mesures de développement rural*, engl. *rural development measures*, „competitivitate între sectoarele agricole şi forestiere, ameliorarea mediului şi a calităţii vieţii în spaţiul rural”[22] etc.

Sintagmele apar în contexte, precum : „*Agricultura biologică* diferă de celelalte moduri de producţie agricolă, pentru că ea pune pe primul loc resursele neconvenţionale şi reciclarea, restituind astfel solului elementele nutritive din deşeuri”. (http://www.creeaza.com, 08.08.2013, *Sistemul de agricultură biologic (organic sau ecologic)*; „Normele de bază au fost consolidate într-o *axă specifică (Axa II - PNDR) a politicii de dezvoltare rurală* pentru perioada 2007–2013”. (http://wwf.panda.org/ro, 08.08.2013, *Surse de finanţare pentru zonele agricole cu valoare naturală ridicată*); „Optiunea 1.2A - *Culturi arabile ecologice* certificate - 94” (http://www.200lch.ro, 10.08.2013, *Programul Naţional de Dezvoltare Rurală*); „Peste 3000 de hectare de *culturi energetice* au fost subvenţionate anul trecut”. (http://www.agromonitor.ro, 06.06.2013, *Agromonitor*); „Una din cele mai dezbătute măsuri din reforma PAC este crearea *unei suprafeţe de interes ecologic*”. (http://www.agerpres.ro, 20.01.2012, *Dacian Cioloş: Suprafeţele de interes ecologic vor preveni deşertificarea în Europa*); „*Dezvoltarea durabilă* este cea care urmăreşte nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generaţiilor viitoare de a-şi satisface nevoile lor”. (http://www.addjb.ro,07.08.2013, *Dezvoltarea durabilă*); „Care este costul implementării *măsurilor de dezvoltare rurală* durabilă în diferite sectoare?” (http://www.argumentpress.ro, 22.04.2013, *Procese de dezvoltare rurală durabilă*).

2.3. Siglele notează compuse, nume proprii de instituţii (organizaţii, fonduri europene): FEGA (*Fondul European de Garantare Agricolă*), cf. fr. FEAGA (*Fonds européen agricole de garantie*), engl. EAGF (*European Agricultural Guarantee Fund*); FEOGA (*Fondul European de Orientare şi de Garanţie Agricolă*), cf. fr. FEOGA (*Fonds européen d'orientation et de garantie agricole*), engl. EAGGF (*European Agricultural Guidance and Guarantee Fund*); SAPARD (engl. *Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development* „Programul special de preaderare pentru agricultură şi

[22] Formele sunt preluate din *Glossaire de la politique agricole commune*, cf. http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr. htm şi din *The common agricultural policy – A glossary of terms*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_en.htm

BDD-A23396 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:35 UTC)

dezvoltare rurală"), cf. fr. SAPARD (*Programme special d'adhésion pour l'agriculture et le développement rural* – observăm că s-a impus tot sigla din engleză); SIGC (*Sistemul Integrat de Gestiune şi Control*), cf. fr. SIGC (*Système intégré de gestion et de contrôle*), engl. IACS (*Integrated Administration and Control System*) ş.a.[23]

În presă, siglele sau/şi formele întregite sunt frecvent utilizate în limba română: „Începând cu 1 ianuarie 2007, APIA derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanţate din *Fondul European pentru Garantare în Agricultură* (FEGA)". (http://www.eurotrainer.ro, 05.12.2009, *Fondul European pentru Garantare în Agricultură*); „*Fondul European de Orientare şi Garantare Agricolă* (FEOGA) finanţează dintr-un buget comun cheltuielile Politicii Agricole Comune". (http://www.europeana.ro, 11.08.2013, *Fondul European de Orientare şi Garantare Agricolă*); „Agenţia SAPARD România implementează Programul Naţional pentru Agricultură şi Dezvoltare Rurală (PNADR)". (http://www.dreptonline.ro, 09.08.2013, *Programul SAPARD*); „Referindu-se la Bulgaria, Comisarul a precizat: „Bulgaria a înregistrat progrese şi a pus în aplicare *Sistemul Integrat de Gestiune şi Control*". (http://eufinantare.info, 02.08.2013, *România riscă reducerea cu 25% a subvenţiilor agricole din partea Uniunii Europene*)

3. Terminologia PAC, de factură socioeconomică, a intrat în limba română odată cu integrarea României în Uniunea Europeană. În traducerea *acquis-ului comunitar*, influenţa limbilor franceză şi engleză este preponderentă. Termenii PAC în limba română, unităţi simple, sintagme şi sigle, sunt calcuri din franceză şi engleză.

În urma analizei acestora, am constatat următoarele:

a. Unii termeni folosiţi în limbajul ştiinţific (compusele cu *bio-*) şi, deopotrivă, în cadrul PAC sunt înregistraţi în dicţionarele de uz general ale limbii române consultate: DCR_3, DEX, NDN.

b. Alţi termeni cu sens general, prin folosirea în documentele instituţionale, au primit o semnificaţie concretă, nemarcată încă în dicţionarele limbii române (*multifuncţionalitate, degresivitate*).

c. Câţiva termeni specializaţi pentru alte domenii au cunoscut extinderi semantice, căpătând un sens nou în cadrul PAC, neînregistrat în dicţionare (de exemplu, *modulaţie*).

d. Sintagmele, alcătuite din două sau mai multe unităţi lexicale, au sensuri bine determinate. Numele în jurul căruia iau naştere este sugestiv din punct de vedere semantic, priveşte cultivarea pământului, infrastructura, aspecte sociale din mediul rural.

e. Siglele, nume proprii de instituţii şi organisme europene, sunt alcătuite din litere iniţiale ale principalelor unităţi lexicale din componenţa numelui întregit. În context, sensurile lor sunt dificil de identificat de către nespecialişti, dacă nu au forma întregită alături.

Folosirea corectă a termenilor asigură comunicarea eficientă într-un domeniu de interes general, pentru toate statele membre ale Uniunii Europene.

[23] Siglele sunt selectate din *Glossaire de la politique agricole commune*, cf. http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr. htm şi din *The common agricultural policy – A glossary of terms*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_en.htm

BDD-A23396 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:35 UTC)

Bibliografie

Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Dicţionarul explicativ al limbii române* (DEX), ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1996.
Bărbulescu, Iordan Gheorghe, Răpan, Daniela, *Dicţionar explicativ trilingv al Uniunii Europene* (DETUE), Iaşi, Editura Polirom, 2009.
Ghica, Luciana-Alexandra (coord.), *Enciclopedia Uniunii Europene*, ediţia a III-a, Bucureşti, Editura Meronia, 2007.
Dimitrescu, Florica (coord.), Ciolan, Alexandru, Lupu, Coman, *Dicţionar de cuvinte recente* (DCR_3), ediţia a III-a, Bucureşti, Editura Logos, 2013.
Marcu, Florin, *Noul dicţionar de neologisme* (NDN), Bucureşti, Editura Academiei Rommâne, 1997.
****Glossaire de la politique agricole commune*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index_fr.htm
*** *Politica agricolă comună*, http://www.mae.ro/mode/1625
****The common agricultural policy – A glossary of terms*, http://ec.europa.eu/agriculture/glossary/index?en.htm

Surse Web

http://www.recolta.eu
http://cnmbct.ro
http://adevarul.ro
http://www.finex-energy.ro
http://www.referate10.ro
http://wwf.panda.org/ro
http://www.agromonitor.ro
http://www.addjb.ro
http://www.eurotrainer.ro
http://www.dreptonline.ro
http://ro.wikipedia.org/wiki/Biodiesel
http://www.interagro.ro
http://www.eea.europa.eu
http://www.mediafax.ro
http://www.creeaza.com
http://www.200lch.ro
http://www.agerpres.ro
http://www.argumentpress.ro
http://www.europeana.ro
http://eufinantare.info

BDD-A23396 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:35 UTC)